

JUSTITSMINISTERIET

Dato:
Kontor: Straffuldbyrldelseskontoret
Sagsbeh: Stine Hagstrup
Sagsnr.: 2017-0090-0295
Dok.: 643797

KOMMENTERET OVERSIGT

over

**høringssvar om lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.,
lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., lov om åben uddannelse (er-
hvervsrettet voksenuddannelse) m.v. og retsplejeloven
(Udvidet besøgsafskæring for bandemedlemmer m.v., tvungen opspa-
ring, adgang til AMU-kurser, alkoholkontrol, udvidet adgang til kon-
fiskation m.v.)**

I. Høringen

Et udkast til lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v., lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. og retsplejeloven (Udvidet besøgsafskæring for bandemedlemmer m.v., tvungen opsparring, adgang til AMU-kurser, alkoholkontrol, udvidet adgang til konfiskation m.v.) har i perioden fra den 26. januar 2018 til den 23. februar 2018 været sendt i høring hos de myndigheder og organisationer mv., der fremgår af pkt. 9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Advokatrådet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – lederne, Danske Regioner, Danske SOSU-skoler, Datatilsynet, Det Kriminalpræventive Råd, Domstolsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund – 3F, Fængselsforbundet, Institut for Menneskerettigheder, KL, Politiforbundet, Procesbevillingsnævnet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Er-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

hvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser, Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet), Vestre Landsret og Østre Landsret.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv.

II. Høringssvarene

Dansk Industri, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – bestyrelserne, Danske Regioner, Domstolsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund – 3F, Fængselsforbundet, KL, Politiforbundet, Procesbevillingsnævnet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet og Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser har ingen bemærkninger til lo-vudkastet.

Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – lederne og Danske SOSU-skoler ser positivt på de foreslåede ændringer i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. Foreningerne understreger dog, at det ved tilrettelæggelse af kurser og forløb for særlige målgrupper, herunder indsatte, bør sikres, at deltagerantallet ikke er så lavt, at det i sig selv er til hinder for en pædagogisk forsvarlig afvikling og tilrettelæggelse af undervisningen.

Datatilsynet forudsætter, at reglerne i persondatalovgivningen – herunder de generelle betingelser for behandling af personoplysninger – vil blive iagttaget i forbindelse med behandling af personoplysninger, der måtte følge af at lovudkastet. Datatilsynet henleder endvidere opmærksomheden på, at tilsynet skal høres over eventuelle bekendtgørelser, der måtte blive udstedt i medfør af loven, i det omfang disse har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Det Kriminalpræventive Råd støtter, at den midlertidige ordning, hvorefter indsatte i fængsler kan deltage i en arbejdsmarkedsuddannelse (AMU), gøres permanent. Det er Rådets opfattelse, at AMU-uddannelsernes korte varighed i særlig grad forbedrer mulighederne for de indsatte, som ikke afsoner længerevarende fængselsstraffe.

Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet) finder, at det er hensigtsmæssigt, at indsatte gennem AMU kan styrke deres erhvervmæssige

kvalifikationer under afsoningen. Rådet bemærker, at de enkelte elementer i forslaget allerede er velkendte, og at forsøgsordningen har fået en positiv evaluering. Rådet støtter derfor, at ordningen gøres permanent og henviser i øvrigt til høringssvar fra de tilsluttede organisationer (Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – lederne, Dansk Industri og Danske SOSU-skoler).

Østre og Vestre Landsret ønsker ikke at udtale sig om lovudkastet.

2. Udvidelse af muligheden for besøgsafskæring

Advokatrådet finder det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at adgangen til besøg hos en indsat med tilknytning til en bandegruppering kan afskæres alene på grundlag af politiets vurdering af, at den besøgende tilhører en ”tilsvarende gruppe”. Advokatrådet anfører, at der efter rådets opfattelse er tale om en helt diskretionær afgørelse og finder det særdeles betænkeligt, at denne vidtgående adgang til at afskære besøg ikke baserer sig på en konkret vurdering af risikoen, men alene på en generel antagelse om, at alle andre grupperinger/medlemmer af andre gruppering vil kunne påvirke en aktuell voldelig konflikt. Advokatrådet finder i forlængelse heraf ikke, at forslaget er åbenbart foreneligt med EMRK artikel 8. Advokatsamfundet finder det endvidere kritisabelt, at der ikke er adgang til at påklage en afgørelse om besøgsafskæring.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at lovforslagets bemærkninger præciseres, herunder navnlig i forhold til i hvilken udstrækning kriminalforsorgen kan støtte sig til tidligere udtalelser fra politiet, i forhold til at sikre, at der skal foretages en kontinuerlig vurdering af de forhold, der ligger til grund for vurderingerne og i forhold til kravet om den besøgendes tilknytning til en bandegruppering.

Som anført i pkt. 2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger finder aftaleparterne bag flerårsaftalen for kriminalforsorgen, at den gældende ordning om besøgsafskæring for bandemedlemmer (herunder medlemmer af en rockergruppering) bør udvides til også at omfatte besøgende, som har tilknytning til en anden tilsvarende bandegruppering end den, som den indsatte har tilknytning til.

Det er endvidere politiets vurdering, at en udvidelse af de eksisterende regler om at afskære besøg under en verserende voldelig konflikt mellem grupperinger med fordel kan udvides til at omfatte besøgende, der tilhører an-

dre grupperinger end dem, der aktuelt vurderes at være i konflikt. Det er således politiets opfattelse, at også besøgende fra sådanne andre tilsvarende grupperinger vil kunne påvirke en aktuel voldelig konflikt, herunder modtage instrukser om at foretage handlinger af betydning for konflikten.

For så vidt angår de nærmere betingelser for at bringe den foreslåede udvidelse af den eksisterende ordning i anvendelse henvises til beskrivelsen af gældende ret gengivet under pkt. 2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, idet der ikke foreslås ændringer heri. Om forståelsen af begrebet "tilknytning" henvises således til det nævnte pkt. i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Det bemærkes, at Justitsministeriet har fundet anledning til at præcisere i pkt. 2.1.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger og i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3, at det ikke er en betingelse for at iværksætte den foreslåede ordning, at den bandegruppering, som den besøgende af politiet skønnes at have en tilknytning til, aktivt er involveret i en verserende voldelig konflikt.

For så vidt angår klageadgang bemærkes, at den foreslåede adgang til at klage over kriminalforsorgens afgørelser om iværksættelse af den udvidede adgang til besøgsafskæring svarer til den klageadgang, der gælder i forhold til den eksisterende ordning.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.4. om forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

3. Tvungen opsparing

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der gennemføres en bestemmelse om, at kriminalforsorgen regelmæssigt skal vurdere for hver indsat, om det fortsat er nødvendigt og proportionalt at foretage tvungen opsparing, således at det sikres, at den tvungne opsparing ikke overstiger de udgifter, som kriminalforsorgen forventer, at den indsatte skal afholde ved udgang og løsladelse, herunder til hjemtransport for udviste udlændinge.

Justitsministeriet har præciseret i pkt. 2.2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at ordningen forudsættes at blive administreret i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. I det omfang kriminalforsorgsområdet kan konstatere, at en tvungen opsparing åbenbart overstiger de samlede udgifter, som den pågældende indsatte vil skulle afholde i forbin-

delse med udgang og løsladelse, herunder eventuelt efterfølgende hjemrejse, forudsættes det således, at kriminalforsorgsområdet undlader at tilbageholde yderligere beløb til opsparing. Da udgifterne til udgang og løsladelse, herunder eventuel hjemrejse, ikke på forhånd kan opgøres præcist, må det dog forudsættes, at en tvungen opsparing ikke indstilles, før udgifterne utvivlsomt vil være dækket. Undtagelsen vil navnlig være relevant for indsatte, der afsoner en langvarig fængselsstraf, herunder livstidsdømte.

Institut for Menneskerettigheder har endvidere anbefalet, at Justitsministeriet præciserer bemærkningerne til lovforslaget i forhold til, hvilken betydning prøveløsladelse eventuelt måtte have for den foreslåede ordning.

Justitsministeriet har i bemærkningerne til lovforslaget præciseret, at tidspunktet for løsladelse også omfatter tidspunktet for prøveløsladelse. Der henvises til pkt. 2.2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Institut for Menneskerettigheder har endelig anbefalet, at Justitsministeriet i lovforslagets bemærkninger redegør for sine overvejelser om, i hvilket omfang en tvungen opsparing bør omfatte en forrentning af indeståendet.

Tilgodehavende på konti i kriminalforsorgen forrentes svarende til forrentningen på indlån på kriminalforsorgens finansieringskonto/mellemregningskonto. Det er Justitsministeriets opfattelse, at den indsatte konti vedrørende tvungen opsparing bør forrentes på samme vis. Denne forrentning er pt. diskontoen, som er 0,0 pct. p.a. Det er præciseret i bemærkningerne, at det vil blive fastsat administrativt, i hvilket omfang opsparingen forrentes, jf. pkt. 2.2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

4. Arbejdsmarkedsuddannelser i fængsler og arresthuse

Dansk Arbejdsgiverforening støtter, at ordningen med udbud af arbejdsmarkedsuddannelser i fængsler og arresthuse gøres permanent. Dansk Arbejdsgiverforening bemærker dog samtidig, at man ikke finder, at § 16, stk. 1, 4. pkt., i lov om arbejdsmarkedsuddannelser vedrørende geografisk afgrænsede dækningsområder for udbud af arbejdsmarkedsuddannelser bør gælde for den foreslåede ordning, idet denne begrænsning vil kunne udgøre en barriere for at skabe velfungerende samarbejdsflader mellem AMU-udbydere og kriminalforsorgens uddannelsesinstitutioner. Der henvises samtidig til ”Trepartsaftale om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse (2018-2021)”, hvori det er aftalt, at de geografisk afgrænsede dækningsområder skal afskaffes.

Justitsministeriet og Undervisningsministeriet noterer sig de altovervejende positive tilkendegivelser vedrørende det foreslåede om udbud af arbejdsmarkedsuddannelser i fængsler og arresthuse.

Med hensyn til Dansk Arbejdsgiverforenings bemærkninger vedrørende geografisk afgrænsede dækningsområder bemærkes, at det er korrekt, at disse forventes at bortfalde med det lovforslag, som forventes fremsat tidligt i folketingssamlingen 2018/19 med henblik på implementering af "Trepartsaftale om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse (2018-2021)" pr. 1. januar 2019. Heri vil indgå forslag om at ophæve bl.a. den omtalte § 16, stk. 1, 4. pkt., i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., hvorefter udbudsgodkendelsen således altid vil være landsdækkende, herunder i relation til udbud af arbejdsmarkedsuddannelser i fængsler og arresthuse. Der findes i lyset heraf ikke anledning til at ændre selve lovteksten, men det er i lovforslagets specielle bemærkninger supplerende tilkendegivet, at de geografiske dækningsområder forventes at bortfalde med det omtalte lovforslag i næste folketingssamling.

5. Alkoholtest af indsatte i kriminalforsorgens institutioner

Institut for Menneskerettigheder har vedrørende forslaget om, at nægtelse af at give udåndingsprøve skal medføre disciplinærstraf i form af strafcelle, anført, at instituttet anbefaler, at kriminalforsorgen og Justitsministeriet løbende er opmærksomme på, hvilke utilsigtede konsekvenser brugen af strafcelle har i fængsler og arresthuse.

Justitsministeriet og kriminalforsorgen overvejer løbende brugen af isolation i fængsler og arresthuse, herunder brugen af strafcelle.

Som led i udmøntningen af flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2018-2021 er der desuden nedsat et udvalg af praktikere i kriminalforsorgen, der skal gennemføre et serviceeftersyn af de nuværende disciplinærstraffe og administrative reaktioner i fængsler og arresthuse, herunder brugen af strafcelle. Udvalget skal belyse anvendelsen, oplevelsen og effekterne af reaktionerne i både den åbne og lukkede sektor. Udvalget skal endvidere undersøge, om reaktionerne opleves som tilstrækkeligt hurtige, mærkbare og graduerede, og om de vurderes at have den ønskede virkning.

III. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det lovudkast, der har været sendt i høring, indeholder lovforslaget følgende indholdsmæssige ændringer:

- Den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 4, 1. pkt., er omformuleret, således at udbetaling af en tvungen opsparing skal ske senest "på tidspunktet for løsladelsen, for udvisningsdømte dog senest på tidspunktet for hjemrejsen". Ændringen er foretaget for at tydeliggøre, at der kan være forskel på tidspunktet for løsladelsen og tidspunktet for en eventuel hjemrejse. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1.
- I pkt. 2.2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er det præciseret, at anvendelsesområdet for tvungen opsparing også vil gælde for personer, der er varetægtsfængslet efter udlændingelovens §§ 35 og 35 a.
- I pkt. 2.2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er der åbnet mulighed for delvist at afskære adgangen til at klage over afgørelser om modregning i forbindelse med tvungen opsparing. Hermed vil der administrativt kunne fastsættes regler om en bagatelgrænse på samme måde som ved andre modregningsordninger på kriminalforsorgens område.
- I pkt. 2.2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er det tilføjet, at det vil blive fastsat administrativt, i hvilket omfang en tvungen opsparing forrentes.

Herudover er der i forhold til høringsudkastet foretaget ændringer i lovforslaget af sproglig og lovteknisk karakter.